

عالیم نممه و آن

زن کارکر

مرد آهن را با انبر برداشته تا وقتی که سفید شود در اخگر افروخته نگاه میدارد، بعد روی سندان گذاشته با چکشی سنگین که بدست راست گرفته است آنرا میکوبد، آهن گاهی از این سمت گاه از سمت دیگر نازک و دراز میشود و باران جرقه برسی میپاشد. قطعه آهن از شدت تأثیرگی سفید شده پس از آن رنگش بسرخی بدل گردیده و بالاخره بمحالت اصلی خود برگشته است، در این حال نیز مثل آتش میوزاند، مرد آنرا در آب فرموده برد، آب از تصادف بھارت جوش میزند و حکوره بر ازدود و بخار می شود.

بهمن ترتیب پاره آهن دیگر را بکار انداخته و سرگرم عملیات است، از ساعت هفت صبح تا شب صدای پتک از کارخانه بلند است، مرد غرق عرق است و بصعوبت نفس میکشد، اما چکش از افتدن بروی سندان خسته نمیشود، این عمل شاق برای بازوی توانای او در حکم بازیجده است.

ساعته که در آن حوالی است وقت فراغت را اعلان مینماید، با چند ضربه کار ماقص را تمام کرده، پتک را بطلاقجه انداخته، پیش گیر چرم را بدیوار آویخته، صورت را با دستمال پاک نموده، نفسی با سودگی کشیده، از دکان بیرون میماید. استنشاق هوای غلیظ شهر اورا محظوظ میکند، از میان سقفهایی که بهم نزدیکند

آسمان را ماقنده نواری کبود مشاهده مینماید، دو احتیاج زندگانی جسمانی او را وادار کرده است زود بعترل بر سد : خوردن و خوایدن. فردا در طلوع فجر به دله خود مراجعت خواهد کرد او اولین عامل لایق کارخانه است، روزهای یکشنبه هنگامی که دست زن خود را چسبیده با دوستان خویش در میدان بزرگ گردش میکنند برای انجام هر خدمت و مساعدتی آماده است، به تنهایی نیروی دوقرفرا دارد، کاری که برای دیگران مشکل و متعنت است نزد او آسان و خالی از اهمیت است، با دونفر کارگر و پل شاگرد خود بزودی استاد و ازباب خواهد شد و اورا بعضیت شورای بلدی انتخاب خواهد کرد.

در موقعی که او مثل پیکختان درخواب است زن برای حاضر گردن سوب بر میخیزد، بامداد و چاشت و شب سوب موجود است، شبها گوشت آب پز پان علاوه میشود، همینکه همه چیز مهیا شد اورا بیدار میگردد، مرد لقمه الصباح را خورده صورت زن خود را بوسیده با دلی شادمان بد کان میزود، سلام استاد! سلام دوستان من! دم را بدهید، مشغول بشویم!

زن با کلک دختر بزرگش سه طقل دیگر را از خواب برانگیخته، صورتهای توجیک آنها پس از شست و شو سرخ و صاف و خوش رنگ است، با هم دعا میخوانند، با هم قدری شیر میخورند، با هم بطرف مکتب حرکت میکنند، همیشه مادرشان آنها را بمکتب میرسانند، دخترک از شاگردان اول کلاس است، شاید جایزه امتیاز بگیرد، مادر و دختر از تصور این خوشبختی بقدرتی مسرورند که توصیف

آن ممکن نیست، پسرها مثل تصویر مطبع و مؤذینه، وقتی که آنها در مکتب جغرافی یاد می‌گیرند یا با قضاچای قوه خودشان دیگته می‌نویسند، این دو اطاق را که بناهگاه خانواده است مادر از اول تا آخر از بالا تا پائین جاروب می‌کند، از پاکنمودن و گردگرفتن وقتی فارغ می‌شود که بقول خودش تمام اثاث و اسباب زندگی مثل مردمک چشم صیقلی و مصقی باشند. طبع و تهیه غذا فراموش نشده است. در اثناء تنظیف خانه بسیاره ها بازمی‌هایند مگر اینکه سرمای سخت مانع شود. عقیده اش این است که هوای بسیار، آب بسیار، جاروب زدن بسیار، انسان را از طیبیب بی‌نیاز مینهاید.

او فقط بخدمت خانواده قائم نیست، برای همه خیاطی می‌کند. هر سه سال یک نیم ته و یک کلامه برای کارگر می‌خرند تا روزهای یکشنبه لباسش پژمرده نباشد، هر یک از اعضاء خانواده سالی یک کفش نو دارند، مادر همه رخوت را رفو کرده و صله می‌زند و بعد از ترمیم و اصلاح ببافن جوراب مشغول است. امور این خانه دانماً در موعد مقرر انجام می‌بایند و این زن خانه‌دار هرگز سیا و قیافه آدم خسته عجول را ندارد. از روزی که شوهرش برای او چرخ خیاطی خریده است در اوقات فرصت برای یک تجارخانه زنگال کوتاه میدوزد، در ساعت مخصوصی شاگردان بدون تأخیر و تخلف در مدرسه حاضر است، همینکه بمنزل رسیدند پیش از هر کار یادداشت‌ها نگاه کرده و دفتر تکالیف را گرفته اطفال را به تکرار دروس دعوت می‌کند. افراد این خانواده تا آخرین دقیقه در اداء وظایف ساعی هستند. اکنون موقعی است که همه بکوچه

نگریسته آمدن پدر را منتظر نده، آن است آمد! خود را با آغوش او
انداخته بمعاقله و مصافحه میردازند. سوب روی اجاق میجوشد،
چه سوب خوبی! گمان نکنید بهتر از آن برای رئیس جمهوری
مقدور باشد. همه خوشوقت و همه دوستدار یکدیگر! در این
زندگانی تغییر و تنوع مهمی نیست، این ایام بهجهت و مسرت همه
بهم شیوه‌مند، مرد مزد خود را آورده چند پول سیاه نگاه داشته
آنها را بفقر امی بخشد. این زن بالحتیاط عاقبت‌اندیش برای اینکه
در حین وقوع حوادث بتواند با حوافع ضروریه مقابله نماید ذخیره
محقری اندوخته است، اوضاع زندگی وی قرین انتظام است، قلب
دلیر و وجدان آسوده ملازم و معاهد روزگار اوست.

گمانم این است خانمهای بیکار که در درشه‌های پر از گل به
گردش میروند نصیب و قسمت این زن را هر لذ آرزو نمی‌کنند،
خانم مثل ملکه محترم است، بیمزکها کرده غزلهای عاشقانه برایش
مبازاند، در تشبیهات دادستخن میلاهند؛ زن مفهوم لطف و ظرافت
است، مغز و معنی شعر است، کل روح بروز بستان آفرینش است!
برای اینکه سه قدم راه برود دستش را میگیرند، راضی نمیشوند
در گرمای روز بی چادر و سایبان حرکت کنند، عطرهای تازه برای
او اختراع مینمایند، کتابهای جدید موافق میل و مشرب او مینویسند،
اورا به تئاترها و تماشاگاهها میزند، اگر خوشگذرانیها و لذایذ
موجوده رضایت خانم را جلب نکنند، استحمام در آبهای معدنی،
اشتغال بشکار و قار، استفاده از تعمات و کامرانیهای نامحدود
با آنها ضمیمه میشود، خانم دریک حال هم ملکه هم قربانی دنیاست،

مراوده او با طبیعت کاملاً مقطوع است ، بخواهد از ملالت و گرفتگی گریزان بوده همواره بشاش و خندان باشد اما نمیتواند ، هزار چیز دیگر ناقص دارد ، هر قدر دنیا هوا و هوس میدود خاطرش از قید غم آزاد نیست ؛ عبارتی هست که این زندگی را خوب معرفی نمیکند : مقصود کشتن وقت است . وقت چیست ؟ فاشی است که حیات را از آن ساخته اند . ای بازگانان جلوه ظاهری و فروشنده‌گان شکرخندها و تبسما ! سزاوار چنان است که ارزش ولایات این زن زحمت‌کش مهربان شما را شرمسار کند و قسمت وی موضوع غبطه و تمنای شما باشد ! او وقت را بموضع استعمال و اتفاقع میگذارد و شما آن را میکشید . او فرمانبردار طبیعت و خلقت است و شما به خود آرائی و صورت‌سازی و احکام « مود » اطاعت میکنید .

یک چیز سعادت این زن را مشوش ساخته همیشه اورا باندیشه دچار نموده است : امنیت و آسایش روزگار آیشه . مرد نیرومند جوان در یک لحظه شوم به بستر بیماری افتاد و حادثه جزئی اورا از کار باز داشت ، هفته‌های دراز مریض شد ، آخرالامر این خزانه در خاک ناپدید گشت ، پیش از آنکه از عمر برخودار گردد مرد و نان و شادمانی را با خود برد . پنج نفر که تا کنون خوشبخت و خوشحال بودند در یک طرفه العین بگریوه فقر و ضرورت و اندوه سرنگون شدند ! زن مجال سوگواری ندارد ، احتیاج ملزم حیات او را فرصت نمیدهد در فراق ابدی شوهر خویش گریه و زاری کند . باید زندگی کرد ! اورا خویش و

بیوندی نیست که با آنها مشورت نماید ، از دو اطاق یکی اکتفا میکند ، همین بس است ، خودش و دخترش برای سعی و عمل مهیا شده‌اند ، هر روز مادر سی سو و دختر ده سو از دوختن فایده محی برند ، دو فرانک برای اعاشه پنج نفر ! ایام تعطیل را هم باید ملاحظه کرد و اندکی از خرج معلوم صرفه‌جوئی نمود ، شکر خدا را مدرسه مجانی است . بسر بزرگ با بدنه سالگی میگذارد و به دکان آهنگری می‌رود . پس از شش ماه اجرت يومیه خود را خواهد آورد و در سیزده سالگی خرج خودش را کفایت خواهد کرد . مادر با نهایت اهتمام به تندروستی اطفال متوجه است ، فقط بزندگی قانون باید بود ، انسان باید قوی بشه و صحیح المزاج باشد .

دختر خوشکل است و از زیباتی مادرش بهره برده است ، این دو نفر اگر می‌خواستند میتوانستند معمول بشوند ، شاید خودشان این نیشکری را میدانستند ، مادر البته ملتقت بود . اما هرگز ضمیر آنها باین تأثیر علیهم آلوده نمی‌شد و غبار این تصور مکروه بدامان عفت آنها نمی‌نشیند . مادر ناگزیر است نظارت و مرآبت تامه داشته باشد ، در ضمن گرفتاریهای گوناگون از خیال تزویج دختر غافل نیست ، بی‌اندازه مستحق است این امر مهم را چنانکه دخواه اوست انجام دهد . بجمال صورت و صباحت منظر دلبستگی ندارد و خواستگاران لوس متعلق را پست و حقیر می‌شمارد ، می‌خواهد یک کارگر یا آهنگر داماد او بشود ، در نظر وی کارگران و رنجبران ارکان اولیه مملکتند ، اصحاب حرف

و صنایع مختلفه از دست رنج و حاصل مساعی خود حیات با شرافتی
می‌گذرانند.

در ظرف هفته بیش از دو بار سوب نمی‌پزند، لکن همیشه یک
فنجهان شیر صحیح موجود و نان فراوان است، لباس بجهه‌ها فقیرانه
است، مادر نمی‌تواند این غصه را پنهان کند، اگرچه آثار تنک-
دستی مشهود است اما به چوجه عالم مسامعه و اهال در این خانه
بنظر نمی‌آید. نظافت قابل طعن و اعتراض نیست. یک محرومیت
بزرگ مزاحم حال آنهاست: در زمستان آتش ندارند، کشیش
خواست مقداری هیزم برای آنها بفرستند مادر پذیرفت و گفت:
«بدبخت‌تر از ما بسیارند».

اکنون که کار زندگانی از اینقرار است جز توقع بیودی چاره
نیست، باید کمتر اندوه‌گین بود و بیشتر از سابق بر مجاهده و کوشش
افزود، چند سال دیگر دختر شوهر خواهد کرد و پسرها بکار-
خانه با رژیمان داخل خواهند شد، اگر بذرشان زنده بود شاید
آنها را بمدرسه «شالون» می‌فرستاد، اما خواست خداوند چنین بوده است.
بعضی وقت در اثناء ساعتهاي متمد کار از خیالش می‌گذشت ممکن است
مثل شوهرش زود بعید و قوامد بوظایف خویش عمل نکند، این
خیال قلب او را می‌فسردد و با نگاه رأفت و شفقت بدخترش مینگریست.
یکشنبه‌ها با اطفال برای دعا و اجراء آئین به کلیسا می‌رود، از
صمیم قلب خداشناست، همین ایمان و اعتقاد در شداید واردۀ مایه
استظهار وی بوده اورا از آسیب نومیدی محافظت نموده است، همه
اورا دوست داشته احترام می‌کنند، روزهایی که مصادف با قضیه

مرک پدر است جملکی در مقبره حاضر میشوند، مادر مقابل صلیب زانو میزند، دختر از بالای سر او ساکنانه گریه میکنند، بچه ها در میان قبور بازی و ابراز سرور مشغولند.

—زول سیمود—

مهما ناخوانده

از کتاب «نیره بختان»

در باز شد.

اما بعف و شدتی که پنداشتی کسی بگشودن آن تصمیم نموده است، یکنفر وارد شد، این آدم را میشناسیم، همان مسافر بی سر و سامانی است که در کوچه ها برای خود ملجم و پناهی جستجو مینمود، باطاق آمده یک قدم برداشت و ایستاد، در را باز گذاشته جوالش در پشت و چوبش در مشت بود، آثار وحشت، گستاخی، خستگی، فورمندی، در چشم انداز علوم انسانی صورتش را روشن میکرد، قیافه اش هولانگیز، مثل دبوی زنجیر گسته داخل شده بود.

مادر ماکلوار چنان ترسید که توانست فریادی بزنند، لرزید و دهانش باز ماند، مادمواژل باب تستین برگشته حریف را دید، از ترس نیم خیز شده کم کم بطرف بخاری توجه کرده به میریل نگریست، مسیو میریل بدون اضطراب باین آدم نگاه میکرد و میخواست مقصود او را پرسد، شخص مجھول با هر